

Salut Laboral Barcelonès Nord i Maresme

Núm. 37. Juliol 2026

B S A
Unitat de
Salut Laboral

Vigilància epidemiològica de les malalties relacionades amb el treball

Durant l'any 2025 les àrees bàsiques de salut de la nostra zona **han comunicat un total de 286 casos de malalties relacionades amb el treball**, que s'han registrat en el Sistema de Vigilància Epidemiològica de Malalties Relacionades amb el Treball de l'Agència de Salut Pública de Catalunya.

En totes les comunicacions, els metges i les metgesses d'atenció primària han sol·licitat una interconsulta del cas a la Unitat de Salut Laboral (USL) per valoració del diagnòstic de sospita clínica de malaltia relacionada amb el treball. Aquesta valoració inclou l'establiment de la relació amb l'exposició als riscos laborals i l'assessorament en la realització de les accions necessàries per a la gestió correcta del cas:

- Suport i assessorament al professional notificador del cas.
- Orientació individual al pacient.
- Recomanacions dirigides al servei mèdic dels serveis de prevenció de riscos laborals (SPRL) i/o a altres agents relacionats (Institut Català d'Avaluacions Mèdiques, Institut Nacional de la Seguretat Social i Inspecció de Treball).

Patologia	Casos	%
Trastorns de salut mental derivats de riscos psicosocials	204	71,3%
Patologies osteomusculars	45	15,8%
Patologies respiratòries	7	2,4%
Patologies dermatològiques	3	1%
Altres afectacions	27	9,5%

La patologia més derivada, amb diferència, continua sent la patologia mental relacionada amb diversos factors de risc a la feina, amb la complexitat associada a la gestió d'aquest tipus de casos. Entenem, també, que aquest tipus de patologia és la que genera més dubtes a l'atenció primària (AP). Es tracta de casos de casuística molt diversa, no reconeguts com a patologia laboral i que tenen en comú la sospita sobre l'exposició d'algun factor de risc psicosocial a la feina (elevades exigències, manca

[Continua a la pàgina següent.]

[Ve de la pàgina anterior.]

de control, baixes compensacions, manca de suport de companys i/o superiors o conductes hostils) que ha provocat una reacció adaptativa de la persona afectada. Moltes vegades requereixen d'una orientació molt específica, en funció de cada situació laboral, en les quals la USL pot donar-hi suport.

Pel que fa a la resta de patologies, la nostra tasca d'assessorament continuada a l'AP, està

contribuint a millorar el coneixement dels circuits i disminuir les consultes i necessitats de valoració.

S'aprecia també **un augment destacat de les interconsultes realitzades respecte de l'any anterior (increment del 29%)**, molt probablement relacionat amb la prova pilot feta per la implementació de la interconsulta clínica sense pacient a través d'ECAP.

Vigilància postocupacional de la salut dels treballadors que han estat exposats a l'amiant

La Xarxa d'Unitats de Salut Laboral desenvolupa el programa de vigilància postocupacional de persones que han estat exposades a l'amiant a Catalunya. Es tracta d'un programa d'accés voluntari del qual forma part una cohort de persones que ja no treballen en les empreses en les que van tenir contacte amb aquest material, bé perquè ja s'han jubilat o perquè estan en actiu en altres empreses.

Aquestes persones actualment poden ser derivades a les USL des de la xarxa d'atenció primària, des dels serveis de Pneumologia o a través de la detecció activa en el Registre de Treballadors Exposats a l'Amiant (RTEA) de l'Agència de Salut Pública de Catalunya. La nostra USL s'encarrega del seguiment de la cohort de treballadors postocupacionals del RTEA de la nostra àrea.

Un cop es rep el cas, es fa una primera visita mèdica en la que es valora l'exposició laboral a l'amiant i la seva inclusió en el programa, es fan les proves complementàries necessàries i es deriva al Servei de Pneumologia de Badalona

Serveis Assistencials (BSA) per completar l'estudi. Els casos reben informació dels resultats i de la periodicitat del seguiment mèdic, i la USL els orienta per facilitar, si escau, el reconeixement de la patologia relacionada amb l'amiant com a malaltia professional per part de l'Institut Nacional de la Seguretat Social.

La cohort de treballadors/ores en seguiment per la nostra USL és variable, per la inclusió de nous pacients que s'ha detectat que han tingut exposició a l'amiant i per canvis de residència o èxits, que ocasionen baixes en el seguiment.

Actualment estem seguint de forma activa un total de 157 persones.

La patologia registrada a la cohort en seguiment és:

Patologia	Casos
Malalties pleurals benignes	33
Asbestosi / fibrosi pleural	15
Mesotelioma	1
Sense patologia relacionada	108

Implantació de la interconsulta sense pacient per ordre clínica a la Unitat de Salut Laboral del Barcelonès Nord i Maresme

Aconseguir un sistema de comunicació eficaç, segur i àgil amb l'atenció primària (AP) és un dels objectius que portem anys plantejant des de la nostra USL. Creiem que la incorporació de l'ús de la interconsulta sense pacient mitjançant una ordre clínica és la millor fórmula per aconseguir-ho.

La implantació d'aquest nou model ha estat fruit del treball desenvolupat durant 2024 i 2025 amb les direccions d'atenció primària dels diferents proveïdors de salut i amb els seus equips informàtics dels nostres territoris de referència.

Ha estat un procés progressiu, que es va iniciar durant el 2025 a les àrees bàsiques dependents de BSA, com a prova pilot, i des de desembre de 2025 s'ha instaurat a la resta del nostre territori de referència.

El nou model de derivació del procés s'inicia amb una interconsulta sense pacient al Servei de Medicina del Treball des d'ECAP.

Totes aquestes derivacions són valorades per un dels professionals mèdics de la Unitat i es dona resposta a les mateixes amb una sèrie de recomanacions per la gestió pertinent del cas o, si s'escau, especificant que s'iniciarà un procés de valoració individual de la persona (mitjançant visita).

De forma prèvia a aquesta visita, es realitza una sol·licitud d'informació complementària al propi pacient (avaluació de riscos, relat dels fets, denúncies a inspecció de treball, etc.). Seguidament, aquesta informació és valorada per facilitar el desenvolupament de la visita posterior.

En aquest sentit, els **criteris orientatius dels casos que comportaran visita de la persona treballadora a la USL** són:

- Sospites de malalties professionals, recollides al R.D. 1299/2006 pel qual s'aprova el quadre de malalties professionals, en les quals:
 - La relació amb el treball és dubtosa.
 - Son d'interès epidemiològic o científic.
 - La USL considera necessària una recomanació preventiva adreçada al servei de prevenció de l'empresa o a l'Autoritat Laboral.
- Malalties relacionades amb l'amiant que poden formar part del programa de vigilància de la salut postocupacional.

La nostra intervenció, en aquestes visites, consisteix en valorar el diagnòstic que motiva la derivació del professional d'AP, establir la relació amb l'exposició als riscos laborals i realitzar les accions necessàries per la gestió correcta del cas: suport i assessorament al professional notificador del cas, orientació individual al pacient, informació i tramitació al servei mèdic dels SPRL i/o a altres agents relacionats (Institut Català d'Avaluacions Mèdiques, Institut Nacional de la Seguretat Social i Inspecció de Treball).

Per una altra banda, de forma també orientativa, els **criteris dels casos que no comportaran visita de la persona treballadora** seran:

- Quan la persona treballadora ja no tingui vincle laboral amb l'empresa on s'ha produït el dany i la valoració de la USL no tingui una finalitat preventiva (a excepció de malalties amb llarg temps de latència com podria ser les provocades per exposició a l'amiant).
- Quan el possible motiu del dany sigui, exclusivament, un incompliment de la

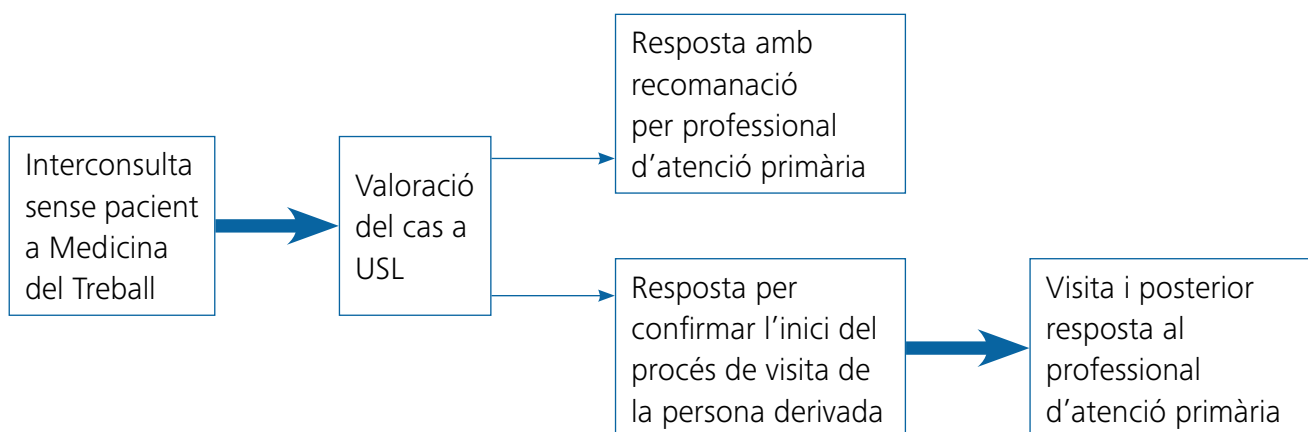
[Ve de la pàgina anterior.]

normativa de relacions laborals, que no estigui directament relacionada amb la normativa de prevenció de riscos laborals (canvis d'horari, impagament, no reconeixement de categoria professional, etc.). En aquests casos s'orientarà el professional d'AP mitjançant la resposta a l'ordre clínica per dirigir el pacient a l'autoritat laboral competent.

- Quan la valoració del dany estigui vinculada a un procés judicial (casos derivats per advocats, sindicats, etc.) amb finalitat pericial

o a un procés en curs per la Inspecció de Treball. En aquests casos s'actuarà a petició de l'autoritat competent.

- Quan l'origen del dany sigui un accident de treball en què la valoració no sigui de tipus mèdic sinó de caire normatiu (lloc on ha succeït, temps de l'accident, reconeixement per part de l'empresa, etc.). En aquests casos, s'orientarà el professional d'AP mitjançant la resposta a la ordre clínica per dirigir el pacient a l'organisme competent.

Creiem que amb la feina realitzada, s'aconsegueix disposar d'una eina de comunicació millorada que permetrà una comunicació més fluida i una atenció integral de les persones ateses.

Recordeu

Els objectius de la notificació de casos laborals són:

- Detectar malalties relacionades amb el treball ateses a l'atenció primària.
- Descriure la morbiditat relacionada amb el treball.
- Conèixer els factors de risc associats a les patologies detectades.
- Contribuir a la resolució dels casos i a la prevenció dels riscos laborals.

BADALONA SERVEIS ASSISTENCIALS

UNITAT DE SALUT LABORAL BARCELONÈS NORD I MARESME

Dra. Laura Ramírez Salvador · Dr. Àlex Guerrero Roca · Sra. Laura Sanahuja Machado

Carrer de Sant Anastasi, 69. 08911 Badalona · uslbnim@bsa.cat